

**RIKTLINJE FÖR S:T ERIK LIVFÖRSÄKRING AB ÅTGÄRDER MOT
PENNINGSTVÄTT OCH FINANSIERING AV TERRORISM**

FASTSTÄLLD AV STYRELSEN 2022 -xx-xx

1	ALLMÄNT	3
2	ANSVAR	3
2.1	Styrelsen	3
2.1.1	VD/Centralt funktionsansvarig	3
2.1.2	Anställd	3
3	RISKBEDÖMNING	3
3.1	Process.....	3
3.2	Allmän riskbedömning	4
3.2.1	Periodicitet	4
3.2.2	Hot mot verksamheten	4
3.2.3	Sårbarheter i verksamheten.....	4
3.2.4	Kunder.....	5
3.2.5	Försäkrade.....	5
3.2.6	Produkter och tjänster	6
3.2.7	Distributionskanaler.....	6
3.2.8	Geografiskt område.....	6
3.3	Sammantagen riskbedömning	6
4	KONTROLL AV FÖRMÅNSTAGARE - KUNDKÄNNEDOM	7
5	ÖVERVAKNING	7
6	LÄMPLIGHETSPRÖVNING	7
7	UTBILDNING	8
8	FUNKTIONER	8
9	HOT MOT ANSTÄLLD	8
10	PERSONUPPGIFTER	8
11	DOKUMENTATION	9
11.1	Allmänt	9
11.2	Bevarandetid.....	9
11.3	Förlängt bevarande	9
12	RAPPORTERING	9
12.1	Polisen	9
12.2	Finansinspektionen	10
12.3	Visselblåsning.....	10

1 Allmänt

Denna riktlinje har upprättats i enlighet med:

- Lag (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och terrorism (PTL)
- FFFS 2017:11 Finansinspektionens föreskrifter om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Riktlinjen revideras löpande av centralt funktionsansvarig och skall fastställas minst årligen av styrelsen.

Syftet med denna riktlinje är att analysera och riskbedöma bolagets verksamhet, produkt, distributionskanaler och dess geografiska spridning av produkten för att på ett ändamålsenligt sätt kategorisera bolagets risker så att man vid var tid tillämpar relevanta metoder att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism.

2 Ansvar

2.1 Styrelsen

Styrelsen ska tillse att det finns övergripande riktlinjer för åtgärder mot penningtvätt och terrorism genom att fastställa dessa riktlinjer och kontrollera att det finns en centralt funktionsansvarig.

2.1.1 VD/Centralt funktionsansvarig

VD är centralt funktionsansvarig och ska utföra de uppgifter som framgår av 6 kap. 5-9 §§ FFFS 2017:11, leda workshop avseende riskbedömning, utbilda personalen samt upprätta årlig rapport till Finansinspektionen.

2.1.2 Anställd

Anställda ska vara väl insatta i riktlinjerna och ska meddela centralt funktionsansvarig om det finns skäl att misstänka att transaktioner har samröre med penningtvätt eller terrorism samt när risken därför förändras.

3 Riskbedömning

3.1 Process

Inledningsvis gör bolaget en allmän riskbedömning genom att centralt funktionsansvarig och anställda i workshop gör en inventering av de hot och sårbarheter (risker) som bolaget har med beaktande av bolagets kunder, produkter och tjänster, distributionskanaler samt det geografiska område som verksamheten bedrivs inom. Information hämtas från verksamheten, externa utförare m.m.

Bolaget ska, vid riskbedömningen och vid vidtagande av åtgärder för att hantera dessa risker, även beakta information om nya trender, mönster och metoder som kan användas vid penningtvätt och finansiering av terrorism samt även ta del av information från relevanta internationella organisationer, myndigheter och andra organ inom området, t.ex. FATF, IOSCA, EU och IAIS).

Därefter görs en riskbedömning av bolagets kunder med beaktande av resultatet av den allmänna riskbedömningen. (Denna ingår f.n i den allmänna då kundförhållandet är av enkel art och har låg risk, se 3.2.4 och 3.3 2 st)

Slutligen anpassas kontroller och riktlinjer efter den sammantagna riskbedömningen.

3.2 Allmän riskbedömning

Genom den allmänna riskanalysen har Bolaget gjort en bedömning av hur de produkter och tjänster som tillhandahålls i verksamheten kan utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism samt hur stor risken är för att detta sker. Resultatet av denna analys ska sedan användas för att, utifrån de aktuella riskerna i verksamheten, utforma bolagets interna riktlinjer för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Bolagets riskbedömning ska vidare ligga till grund för identifieringen av nya riskområden som kan uppkomma när det gäller nya produkter eller affärsmetoder samt användning av ny teknik. När det gäller ny teknik omfattas även sådant som inte är ny teknik i bemärkelsen modern teknik men som är ny i den aktuella verksamheten.

Finansiering av enskilda terrorattentat kan ske med begränsade medel. Många gånger handlar det om små belopp som ofta dessutom kan ha ett ursprung i legal verksamhet. Finanspolisen har angett att detta medför att det kan vara komplicerat att upptäcka transaktioner kopplade till finansiering av terrorism.¹ Även om det enligt Finanspolisen ofta är svårt att förutse terrorattentat utifrån enbart finansiell information har Bolaget som utgångspunkt att bedöma risken för terrorism på minst samma nivå som risken för penningtvätt. Där Bolaget bedömer att riskerna mellan penningtvätt och finansiering av terrorism skiljer sig åt anges detta särskilt.

3.2.1 Periodicitet

En allmän riskbedömning ska ske minst årligen samt vid behov. Således ska en bedömning göras vid:

- nya eller väsentligt förändrade produkter eller tjänster
- nya marknader
- andra förändringar som är relevanta för verksamheten (t.ex. vid byte av extern uppdragstagare)

3.2.2 Hot mot verksamheten

Bolaget försäkrar förmånsbestämda och kollektivavtalade försäkringar som är utformade enligt de kommunala pensionsplanerna KAP-KL och PA-KFS för 12 stycken dotterbolag till Stockholms stad. Bolaget känner således sina kunder mycket väl då samtliga är dotterbolag inom samma koncern. Kollektivavtalen reglerar i detalj vad som ska betalas ut och till vem. Det går därmed inte att vidta någon värdeomvandlande-, värdeöverförande- eller värdegenererande aktivitet i Bolagets verksamhet.

Finanspolisens årsrapport 2020 visar på att antalet inrapporterade misstankar om penningtvätt och finansiering av terrorism inom livförsäkringsrörelse har minskat från föregående år.

¹ Finanspolisens årsrapport 2017.

3.2.3 Grundläggande faktorer

Följande grundläggande faktorer ligger till grund för Bolagets riskbedömning:

- kunder,
- försäkrade,
- produkter och tjänster,
- Distributionssätt,
- Kundtransaktioner,
- geografiska riskfaktorer,
- i vilken omfattning Bolaget haft anledning att misstänka att Bolaget blivit utnyttjat för penningtvätt och finansiering av terrorism,
- trender och mönster inom livförsäkringsbranschen med beaktande av relevant information som lämnats av myndigheter och relevanta organisationer, och
- kombinationer av ovan.

3.2.4 Sårbarheter i verksamheten

Inom Bolaget har följande aktiviteter identifierats som särskilt relevanta sårbarheter relaterade till risken att bli utnyttjad för penningtvätt:

- Personerna som tecknar försäkringen kan vara potentiella personer i politiskt utsatt ställning, s.k. PEP.

St Erik Livförsäkring AB är ett helägt dotterbolag till Stockholm Stadshus AB, som i sin tur är ett bolag helägt av Stockholm stad. Bolaget bildades för att hantera stadens pensionsåtaganden via en och samma pensionspolicy. Kunderna till Bolaget är sålunda begränsade till Stockholm Stadshus AB med dotterbolag.

Bolaget bedriver livförsäkringsrörelse och har sitt säte i Stockholm. Följande områden inom den tillståndspliktiga verksamheten är utlagda enligt uppdragsavtal, som därav några motsvarar kraven enligt 10 kap. FRL;

- pensionsadministration inklusive utbetalning till kund via bank, KPA Pensionsadministration
- aktuariefunktion, S:t Erik Försäkring AB Nordic Actuary AB
- riskkontrollfunktion, S:t Erik Försäkring AB FCG Risk & Compliance AB
- juristfunktion, S:t Erik Försäkrings AB
- regelverksansvarig funktion för regelefterlevnad, Wesslau Söderqvist Advokatbyrå KB
- internrevision, KPMG Grant Thornton Sweden AB

Bolagets verksamhet bör anses vara förhållandevis okomplicerad i förhållande till livförsäkringsrörelser i allmänhet och bör bedömas ha en lågt inneboende risk. Bolaget har

inte några kunder som är bosatta i något land som bedöms ha korrupta eller som saknar effektiva system för bekämpning av penningtvätt. ~~Eftersom de premier som betalas in går via Stockholms Stadshus AB till Bolaget sker inte någon direktinbetalning till Bolaget, vilket också minskar risken för att penningtvätt eller finansiering av terrorism kan förekomma i Bolagets verksamhet.~~

3.2.5 Kunder

Kunderna till Bolaget är begränsade till Stockholm Stadshus AB med dotterbolag. Bolagets kunder är endast 12 dotterbolag till Stockholms stad.

Om en etablering av en ny kund skulle ske på distans följer Bolaget de interna rutinerna för åtgärder mot penningtvätt, vilket säkerställer kundens identitet på ett tillförlitligt sätt, se vidare om affärsrelationer som etableras på distans i avsnitt 3.2.7 nedan.

Bolaget utför kundkännedomskontroll av de dotterbolag till Stockholms stad som tecknar försäkringen, men utför inte någon kundkännedomskontroll av de privatpersoner som i sin tur omfattas av försäkringen. Denna kontroll ska utföras av dotterbolagen själva i samband med anställningen.

Bolagets kunder är av kommunen helägda kommunala bolag och har således inte någon verklig huvudman. Alternativ verklig huvudman är enligt 3 kap 8§ penningtvättslagen kundernas VD, styrelseordförande eller dylikt. Dessa personer framgår vid var tidpunkt av respektive kunds- samt kommunens hemsidor.

Bolaget outsourcar funktioner gällande pensionsadministration samt utbetalningar till KPA Pensionsadministration AB, nedan KPA. I deras uppdrag ligger även att utföra ändamålsenliga kontroller enligt penningtvättslagen vid utbetalning gentemot den s.k. sanktionslistan. Mottagarna av utbetalningarna kontrolleras vidare av Swedbank där förnamnt konto för utbetalning finns.

Personer i politisk utsatt ställning (PEP) kan förekomma då en del av de anställda arbetar med att fatta myndighetsbeslut. En PEP kan vara en svensk eller utländsk person och Bolaget kontrollerar därför om samtliga kunder kan utgöra en PEP. En PEP kan vara en fysisk person som har eller har haft en viktig offentlig funktion i en stat och en fysisk person som har haft en funktion i en internationell organisation. Detta inkluderar också en familjemedlem eller en känd medarbetare till en person som är PEP.

Mot bakgrund av ovan bedömer Bolaget att det är låg risk att de identifierade sårbarheterna och hotaktiviteterna relaterade till kunder skulle utnyttjas för penningtvätt eller terrorism.

3.2.6 Försäkrade

Bolagets försäkrade är samtliga anställda inom Stockholms stadskoncern.

Försäkringstagarna är dotterbolag inom koncernen. Försäkringsförhållandet baseras på ett anställningskontrakt och gällande kollektivavtal. Försäkringstagarna betalar löpande avsättningar gällande tjänstepensionerna till livbolaget.

Detta förhållande, dvs. att Bolaget tillhandahåller pensionsförsäkringar enligt 58 kapitlet 2-9 §§ § inkomstskattelagen (1999:1229) som inte får återköpas, innebär att Bolaget kan tillämpa förenklade åtgärder enligt 3 kap. 15 § lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av

terrorism för att uppnå kundkännedom med anledningen av att risken för penningtvätt och finansiering av terrorism är låg. Risken att den försäkrade inte identifieras på rättmätigt sätt anser lagstiftaren vara låg. Då försäkringstagarna inte heller erlägger premiebetalningarna på egen hand släcker det även ut incitamentet till penningtvätt.

3.2.7 Produkter och tjänster

Produktutbudet är begränsat till att enbart tillhandahålla tjänstepension för stadens förvaltningar och bolag enligt pensionsplanerna och avtalen; PA-KL, PA-KFS, PFA och KAP-KL, dvs. pensionsförsäkringar enligt 58 kapitlet 2-9 §§ § inkomstskattelagen (1999:1229) som inte får återköpas.

3.2.8 Distributionskanaler

Enligt 2 kap. 5 §. p9 PTL föreligger, om omständigheterna i det enskilda fallet inte visar motsatsen, en presumtion för hög risk för penningtvätt när det är fråga om att etablera en affärsförbindelse med någon på distans, om användning av metoder som på ett tillförlitligt sätt inte kan säkerställa kundens identitet. Presumtionen för den högre risk som uppstår på grund av att kunden inte är fysiskt närvarande bryts normalt sett efter det att Bolaget framgångsrikt genomfört en identitetskontroll av kunden. Bolaget vidtar alltid sådana åtgärder för identifiering av distanskunder som framgår av 3 kap 7§ PTL och 3 kap 5§ FFFS 2017:11.

3.2.9 Transaktioner

Bolaget hanterar inte kontantbetalningar och är enbart verksamt i Sverige. Premier inbetalas direkt av dotterbolagen till Bolaget.

Tjänstepension medför generellt inte någon möjlighet till snabba transaktioner eller snabb omsättning. Tjänstepension är en lågriskprodukt och har vissa utmärkande drag som torde tyda på låg risk för penningtvätt:

- Avsaknad av kontantinslag,
- Betalningar mellan kunden och Bolaget sker via finansiella bolag som själva omfattas av penningtvättslagen,
- Tjänstepension innebär inte att några transaktioner sker direkt utan innebär alltid en fördröjning för det fall utbetalning t.ex. genomförs.

3.2.10 Geografiskt område

Bolaget bedriver endast sin verksamhet i Sverige, vilket värderas som ett land med låg risk gällande penningtvätt

3.3 Omfattning Bolaget haft anledning att misstänka att Bolaget blivit utnyttjat för penningtvätt och finansiering av terrorism

Bolaget har inte haft anledning att misstänka vare sig att Bolaget blivit utnyttjat för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Detta indikerar att det är låg risk för att Bolaget utnyttjas för dessa syften.

3.4 Trender och mönster inom livförsäkringsbranschen

Bolaget har samlat information om trender och mönster avseende penningtvätt och finansiering av terrorism relevant för försäkrings- och livförsäkringsbranschen som har observerats av myndigheter och andra aktörer av relevans. Nedan redogörs för de källor och den information som Bolaget beaktat.

- Finansinspektionens rapport Dnr 15-2016 innehåller inga indikationer på att livförsäkringsbranschen skulle vara särskilt utsatt.²
- Finanspolisens årsrapport 2020: Årsrapporten visar på att antalet inrapporterade misstankar om penningtvätt och finansiering av terrorism inom livförsäkringsrörelse har minskat från föregående år.
- Nationell riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism i Sverige 2020/2021:

3.5 Sammantagen riskbedömning

Bolagets verksamhet avser kollektivavtalad tjänstepension dvs. pensionsförsäkringar enligt 58 kapitlet 2-9 §§ § inkomstskattelagen (1999:1229) som inte får återköpas, vilket innebär att bolaget kan tillämpa förenklade åtgärder enligt 5 kap. 15 § PTL för att uppnå kundkännedom med anledningen av att risken för penningtvätt och finansiering av terrorism är låg.

Vidare utgörs kunderna av Stockholms kommun och av kommunen ägda dotterbolag, vilket enligt 2 kap. 4§ PTL terrorism tyder på låg risk.

De ovan nämnda hot och sårbarheterna bedöms av Bolaget inte föranleda indikationer på att det är hög risk för att Bolagets verksamhet skulle utnyttjas för penningtvätt eller terrorism. De kombinationer som analyserats av Bolagets kunder, produkter och tjänster, geografiska faktorer samt distributionskanaler bedöms, mot bakgrund av ovan fört resonemang, utgöra låg risk för penningtvätt. Bolaget har en centralt funktionsansvarig för åtgärder mot penningtvätt, bolagets VD, som är ansvarig för att denna riskbedömning löpande uppdateras och fastställs av styrelsen.

Bolaget har inte funnit skäl att behövs upprättat två separata riskbedömningar fördelade på risken för penningtvätt och finansiering av terrorism. Detta mot bakgrund av att risknivån för att Bolaget skulle utnyttjas för penningtvätt respektive finansiering av terrorism inte bedöms skilja sig nämnvärt åt mellan dessa risker. Skulle Bolaget upptäcka att riskerna skiljer sig avsevärt avser Bolaget att upprätta två separata riskanalyser.

Försäkringstagarna screenas dock mot sanktionslistan som utförs av KPA för att motverka att bolaget medverkar vid finansiering av terrorism.

4 Kontroll av förmånstagare - kundkännedom

Som angivits under 3.2.4, 3.2.5 och 3.3 kan bolaget vidta förenklade åtgärder för kundkännedom enligt 3 kap. 15§ PTL.

Förmånstagaren av livförsäkringen har inte något kundförhållande till Bolaget.

² Finansinspektionens rapport Dnr 15-2016: Finansiering av terrorism – en sammanfattning.

Bolaget har emellertid, för att upprätthålla en låg risk för penningtvätt, uppdragit åt KPA att utföra kontroll enligt nedan.

KPA utför enligt avtal en kontroll av om förmånstagaren finns på den s.k. sanktionslistan. I samband med att utbetalning sker av försäkringen har Bolaget uppdragit åt KPA att utföra betalningen. Betalning sker då till ett av förmånstagaren föranmält konto hos Swedbank. I samband med att utbetalningen sker ansvarar KPA för att säkerställa att Swedbank utför en kontroll av kundens identitet.

5 Övervakning

Verksamheten ska kontinuerligt övervaka affärsförbindelser i egen regi eller via uppdragstagare för att kunna fånga upp avvikelser/förändringar i aktiviteter/transaktioner.

Om det föreligger avvikelser eller misstänkta aktiviteter avseende penningtvätt eller finansiering av terrorism ska detta meddelas till centralt funktionsansvarig och skärpta åtgärder för kundkännedom och fördjupad undersökning genomförs.

Om det finns skälig misstanke om penningtvätt eller finansiering av terrorism ska polisen utan dröjsmål meddelas enligt avsnitt 12.1.

6 Lämplighetsprövning

De som arbetar med uppgifter av betydelse för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism ska ha goda kunskaper om gällande lagstiftning och dessa riktlinjer.

Vid anställning ska VD undersöka dessa kunskaper samt utbilda och informera den nyanställda om lagstiftning och riktlinjer så att denne kan hantera de frågor som avser penningtvätt och terrorism i den aktuella tjänsten.

Vid uppdragsavtal ska samma kontroller och information ske, samt krav på kunskaper ställas vid upphandlingen.

7 Utbildning

Alla anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund handlägger ärenden där åtgärder enligt penningtvättslagen eller penningtvättföreskrifterna kan bli aktuella, ska erhålla löpande utbildning och information i frågor som rör penningtvätt och finansiering av terrorism. Utbildning ska hållas vid minst ett tillfälle vartannat år med krav på personlig närvaro. Utbildningens innehåll, namn på deltagare samt datum för utbildningen ska dokumenteras och sparas.

Utbildningen ska syfta till att ge alla anställda som arbetar med frågor relaterade till åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism erforderliga kunskaper om regelverket gällande penningtvätt och terrorismfinansiering samt hur Bolaget ska verka i frågor avseende detta.

Erforderlig kunskap omfattar minst kunskap om:

- gällande regler, föreskrifter och rutiner,
- vad penningtvätt och terrorismfinansiering är,

- innehållet i Bolagets allmänna riskbedömning som bl.a. anger på vilket sätt Bolagets verksamhet kan utnyttjas för penningtvätt och terrorismfinansiering,
- hur man ska gå tillväga vid misstanke om penningtvätt och terrorismfinansiering, samt om
- vilket ansvar och skyldighet som åligger den anställde.

8 Funktioner

Med hänvisning till bolagets omsättning, få anställda, verksamhet inom endast kollektivavtalad tjänstepension, och den ringa risk som framgår av avsnitt 3 har bolaget bedömt att annan funktion än centralt funktionsansvarig inte behövs.

9 Hot mot anställd

Risken för hot eller hämnd mot en anställd eller uppdragstagare har, enligt vad som angivits om verksamhetens art och omfattning under 3.2.2, bedömts som mycket liten. Någon särskild situation där hot/hämnd uppstår har mot bakgrund av denna låga risk inte kunnat identifieras. Ett eventuellt hot/hämnd hanteras, enligt Stockholm stads ordinarie rutiner.

10 Personuppgifter

Personuppgifter behandlas enligt 5 kap. 2§ PTL för att kunna utföra skyldigheter enligt denna lag.

Uppgifterna hanteras av anställda, uppdragstagare och myndigheter.

Uppgifterna bevaras normalt under 5 år, men kan bevaras i upp till 10 år om det är nödvändigt för att förebygga, utreda eller upptäcka penningtvätt eller finansiering av terrorism, se avsnitt 11.

Om behandlingen av känsliga personuppgifter och om lagöverträdelser ska bolaget följa vad som stadgas i 5 kap. PTL

Information av personuppgiftsbehandling som avser 4 kap 2,3 eller 6 §§ PTL, samt lagring av dessa, får inte ske till registrerad.

11 Dokumentation

11.1 Allmänt

Bolaget omfattas av arkivlagen, arkivförordningen samt Stockholms stads arkivregler och riktlinjer.

Utöver dessa regler ska bolaget bevara den allmänna riskbedömningen, handlingar och uppgifter enligt 5 kap. 3 och 4 §§ PTL på ett säkert sätt, elektroniskt eller i pappersform.

Företaget ska se till att handlingarna och uppgifterna är enkla att ta fram och identifiera.

11.2 Bevarandetid

Bolaget ska i fem år bevara handlingar och uppgifter, om handlingarna och uppgifterna avser

- åtgärder som har vidtagits för kundkännedom enligt 3 kap. och

4 kap. 2 § PTL, eller

- transaktioner som genomförts med kunder inom ramen för affärsförbindelser eller vid enstaka transaktioner som omfattas av krav på åtgärder för kundkännedom enligt 3 kap. 4–6 §§ PTL.

11.3 Förlängt bevarande

Bolaget ska bevara handlingar och uppgifter enligt 5 kap. 4 § PTL i tio år, om

- handlingarna eller uppgifterna kan tyda på penningtvätt, finansiering av terrorism eller att egendom annars härrör från brottslig handling,
- omständigheter enligt 1 har rapporterats till Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen enligt 4 kap 3 eller 6 § PTL, och
- en myndighet har uppmärksammat företaget om att handlingarna eller uppgifterna behöver bevaras under denna tidsperiod.

12 Rapportering

12.1 Polisen

Om det finns skälig grund för misstanke om penningtvätt eller finansiering av terrorism ska centralt funktionsansvarig rapportera detta utan dröjsmål till Polismyndigheten med innehåll enligt 4 kap. 3§ PTL.

12.2 Finansinspektionen

Centralt funktionsansvarig ansvarar för årlig rapportering till Finansinspektionen.

12.3 Visselblåsning

Bolagets anställda har enligt penningtvättslagen möjlighet att genomföra visseblåsning för det fall misstänkta överträdelser av regelverket för penningtvätt och finansiering av terrorism sker internt. Då Bolaget endast har tre-ett fåtal anställda sker visseblåsning internt genom att lägga ett brev i den centralt funktionsansvariges postfack med information om överträdelser.